

Intervjubaraserad aktivitetsberättelse och bedömning av identitet, kompetens och miljö

(OPHI-II-S)

Svensk version, 2.0 (2021) av The Occupational Performance History Interview (OPHI-II), version 2.1, 2004, av G. Kielhofner, T. Mallingson, C. Crawford, M. Nowak, M. Rigby, A. Henry, D. Walens. Översättning och bearbetning av Elin Ekbladh.

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Innehåll

Förord	
Inledning	7
Svensk översättning	7
Utveckling och forskning	8
Arbetsterapi och användning av intervju om personens livsberättelse	8
Instrumentets ursprung, utveckling och evidens	8
Teoretisk grund och centrala begrepp	9
Model of Human Occupation (MOHO).....	9
Viljekraft	9
Aktivitetsval och verksamhetsval.....	10
Aktivitetsberättelse	10
Vanebildning	10
Utförandekapacitet	11
Miljö.....	11
Personcentrerat arbetssätt.....	11
Syfte och innehåll	12
Syfte	12
Instrumentets tre delar	12
Del 1. Intervju.....	12
Del 2. Bedömning.....	13
Del 3. Aktivitetsberättelse	13
Tillämpning	14
Lämpliga målgrupper.....	15
Ålder.....	15
Emotionellt tillstånd	15
Kognitiv förmåga	15
Intervju	16
Förberedelser	16
Kulturell medvetenhet	16
Insamling av information om livsberättelsen.....	17
Beskrivande information	17
Berättande information	17
Strategier vid intervjun	18
Låt intervjun gå i den riktning personens svar leder inom rimliga gränser	18
Be personen om fler detaljer eller att utveckla sina svar	18
Se till att personen får berätta färdigt om det hen vill säga innan intervjun fortsätter	18
Visa intresse i hur personen ser på saker ur sitt perspektiv	18
Utforma frågorna så att de uppmuntrar till berättande svar	18
Metaforer i berättandet	19
Föremål och självskattning som stöd	20

Intervjuns ordningsföljd och flexibilitet	20
Intervjuguide med rekommenderade frågor	21
Noteringar under intervjun	23
Uppdelning i olika tillfällen	23
Bedömning	24
Bedömningsdomäner och bedömningskomponenter	24
Skattningsskala	25
Överväganden	25
Skattningskriterier som stöd för bedömningen	26
Bedömning av aktivitetsidentitet	27
Bedömning av aktivitetskompetens	31
Bedömning av aktivitetsmiljö	35
Några riktlinjer och exempel	40
Använda skattningskriterierna som indikation för val av skalsteg	40
Bestämna skalsteg när skattningskriterierna matchar flera av skalstegen	41
Välja det lägre skalsteget av två möjliga när det är oklart vilket som passar bäst	44
Använda kommentarer för val av skalsteg	45
Förtydligande kring användandet av skattningskriterierna	46
Fördelar med att använda skattningen och numeriska mått	47
Framtagning av numeriska mått	48
Konvertering av poäng istället för summering av poäng	48
Användande av nyckelformulären	49
När alla bedömningskomponenter har skattats	49
Visualisera skattningsmönster	51
Vid avsaknad av information eller avvikande skattningsmönster	51
Aktivitetsberättelse	53
Upprättandet av en aktivitetsberättelse	54
Ta fram en berättarkurva utifrån personens livsberättelse	54
Dokumentera personens aktivitetsberättelse	56
Återge berättelsen och ta emot personens återkoppling kring tolkningen	57
Ta fram en plan för arbetsterapiprocessen	58
Tidpunkt för upprättande av aktivitetsberättelsen	59
Kopplingen mellan aktivitetsberättelsen och skattningen.....	59
Andra metoder för att nedteckna aktivitetsberättelsen	59
Fallbeskrivning	60
Avslutning	65
Referenser	66
Referenser från instrumentets amerikanska original	66
Nya referenser i denna svenska översättning	67
Bilagor	69
A. Intervjuguide	
B. Bedömningsformulär	
C. Nyckelformulär	
D. Sammanställningsformulär	
E. Aktivitetsberättelse	
F. Mappning till ICF	

Inledning

Occupational Performance History Interview (OPHI-II) är ett bedömningsinstrument som bygger på *Model of Human Occupation (MOHO)*. Instrumentet, som fått den svenska titeln *Intervjubaserad aktivitetsberättelse och bedömning av identitet, kompetens och miljö (OPHI-II-S)*, är utvecklat att användas för personcentrerad arbetsterapi. Genom en semistrukturerad intervju utforskas hur personens aktivitetsliv har formats och skapas i en pågående process med fokus på dagliga rutiner, roller, miljö, aktivitets- och verksamhetsval och kritiska livshändelser. I tillhörande bedömning belyses personens delaktighet i aktivitet utifrån personens aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö och personens pågående aktivitetsberättelse.

OPHI-II består av tre delar; 1) en semistrukturerad intervju där personens livsberättelse utforskas, 2) en bedömning av personens aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö, 3) en aktivitetsberättelse som är utformad för att fånga upp personens kritiska livshändelser.

Intervjun är organiserad i fem frågeområden: dagliga rutiner, roller, aktivitetsmiljö, aktivitets- och verksamhetsval och kritiska livshändelser. Till varje område finns rekommenderade frågor i en intervjuguide. Det personen berättar och beskriver vid intervjun används vid **bedömning** av tillhörande bedömningskomponenter inom de tre domänerna; aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö. Skattningen sker utifrån en fyrgradig skala. För att underlätta skattningen finns exempel på kriterier för varje komponent och skalsteg. Alldeles speciellt med detta instrument är att personens egna levda **aktivitetsberättelse** med sin unika ”röda tråd” eller genomgående mönster i livet blir synligt, både för arbetsterapeuten och för ”ägaren” av berättelsen. Aktivitetsberättelsen baseras på de kvalitativa dragen i personens livsberättelse som framkommer i intervjun och kopplar ihop dåtid med nutid. OPHI-II är utformat för att vara ett flexibelt verktyg som arbetsterapeuten kan anpassa efter både personens och situationens unika omständigheter. Instrumentet kan administreras som helhet vid ett tillfälle eller vid flera tillfällen och kan användas som stöd för både utformning av personcentrerad intervention och som utvärdering. För att kunna använda instrumentet på ett effektivt och tillförlitligt sätt behöver användaren ta del av denna manual som beskriver instrumentets teoretiska grunder, användning och utveckling.

SVENSK ÖVERSÄTTNING

En första översättning och bearbetning till svenska av OPHI-II gjordes år 2000 av Lena Haglund, docent vid Linköpings universitet samt dåvarande studenterna Hanna Svensson och Hanna Wärnelius. Denna första version av OPHI-II-S omfattade då enbart intervju- och bedömningsdelen. I denna nya svenska version 2.0 (2021) har Lena överlämnat ansvaret för översättning och bearbetning till Elin Ekblad, lektor vid Linköpings universitet samt utgivningen till Sveriges Arbetsterapeuter.

Elin har även varit fackgranskare för de svenska översättningarna av de två senaste MOHO-böckerna (2008, 2017) som utgavs av Studentlitteratur (2012, 2020). Lena Haglund har även medverkat i mappningen av instrumentet till ICF (se bilaga F). Denna svenska manual baseras på det amerikanska originalets senaste version 2.1 från 2004 och på beskrivningen av MOHO och OPHI-II i *Kielhofner's Model of Human Occupation* (Taylor, 2017). Manualen omfattar nu samtliga delar i OPHI-II, även aktivitetsberättelsen, samt de så kallade nyckelformulären. Dessutom har manualen genomgått en övergripande revidering såväl i text som layout samt en utveckling av en fallbeskrivning för att ytterligare visa på användningen av instrumentet.

Syfte och innehåll

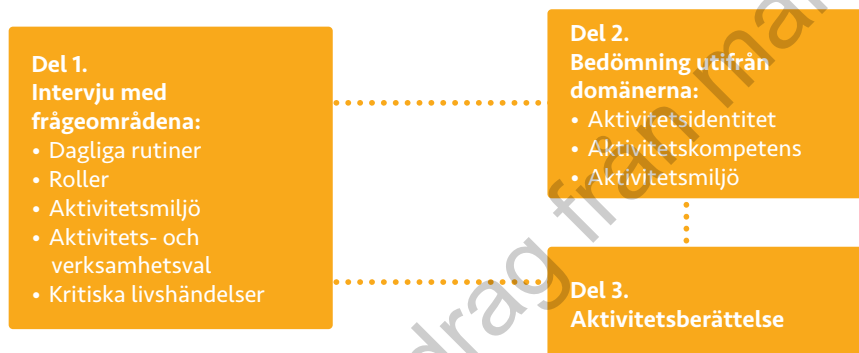
SYFTE

Syftet med OPHI-II-S (som vi härnäst förkortar den svenska manualen) är att utforska personens aktivitetsberättelse och belysa hans olika dimensioner av delaktighet i aktivitet utifrån aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö.

INSTRUMENTETS TRE DELAR

OPHI-II-S innehåller tre olika delar, vilka förklaras mer i detalj nedan:

1. semistrukturerad intervju för att fånga upp personens livsberättelse,
2. bedömning av informationen som framgått i intervjun, *och*
3. aktivitetsberättelse med dokumentation av kvalitativ information.

Figur 1. Relationen mellan OPHI-II-S delar och innehåll.

Del 1. Intervju

Den första delen av instrumentet, den semistrukturerade intervjun, är utformad för att fånga upp väsentliga uppgifter ur personens livsberättelse. Syftet är att ge arbetsterapeuten utrymme att styra och improvisera, samtidigt som den tillhandahåller ett ramverk och rekommenderade frågor för att försäkra att den väsentliga informationen framkommer. Intentionen är alltså att arbetsterapeuten ska anpassa intervjun utifrån den unika situationen för att på bästa sätt genomföra intervjun med varje enskild person. Det relevanta är inte att frågor ställs på ett specifikt sätt, utan att få fram den unika informationen. Intervjun är indelad i följande frågeområden:

• Dagliga rutiner	<i>Daily routine</i>
• Roller	<i>Occupational roles</i>
• Aktivitetsmiljö	<i>Occupational settings (Environment)</i>
• Aktivitets- och verksamhetsval	<i>Activity/Occupational choices</i>
• Kritiska livshändelser	<i>Critical Life Events</i>

Inom varje frågeområde finns flera intervjufrågor (med alternativ) att tillgå. Arbetsterapeuten kan genomföra intervjun i vilken ordning som helst, eller röra sig fram och tillbaka mellan de olika frågeområdena. Intervjun är utformad för att i hög grad kunna anpassas utifrån den intervjuade personens unika situation och förutsättning.

Del 2. Bedömning

Den andra delen av instrumentet består av följande tre domäner:

- Aktivitetsidentitet *Occupational identity*
- Aktivitetskompetens *Occupational competence*
- Aktivitetsmiljö *Occupational settings (Environment)*

Även om varje frågeområde i intervjun potentiellt kan bidra med information till alla tre domäner, så är det troligt att den mest relevanta informationen för bedömning av aktivitetsmiljö fångas upp i den del av intervju som behandlar just aktivitetsmiljö. Intervjuns fyra andra frågeområden ger tillsammans den information som behövs för bedömning av aktivitetsidentitet och aktivitetskompetens.

Inom de tre domänerna konverteras informationen som framkommer under intervjun i tre mått. Bedömning av aktivitetsidentitet mäter till vilken grad en person internaliserat en positiv identitet (exempelvis att ha värderingar, intressen och tro på sin förmåga, att se sig själv i olika roller samt att ha en vision av det liv man vill ha). Bedömning av aktivitetskompetens mäter till vilken grad en person har förmågan att bibehålla ett mönster av aktivitet som är produktivt och tillfredsställande. Bedömning av aktivitetsmiljö mäter miljöns påverkan på personens delaktighet i aktivitet.

Del 3. Aktivitetsberättelse

Den tredje delen, aktivitetsberättelsen, berör i stort intervjuns alla frågeområden, men det är mest troligt att relevant information kommer fram i frågeområdena kring aktivitets- och verksamhetsval, kritiska livshändelser och roller. Följaktligen kan instrumentet i princip behandlas som en sammanhängande intervju, eller som två, där ett avsnitt fokuserar på personen själv (aktivitetsidentitet och aktivitetskompetens) och det andra fokuserar på personens miljö (se figur 1).

Tillämpning

Avsedda användare av OPHI-II-S är främst arbetsterapeuter. Instrumentet är utformat för att vara ett verktyg för att tillhandahålla personcentrerad arbetsterapeutisk intervention och för utvärdering.

För att bedöma om OPHI-II-S är lämpligt att använda med olika personer, bör arbetsterapeuten relatera till syftet med instrumentet. Instrumentet bygger på en intervju om personens livsberättelse som ger en bred och detaljerad bild av en persons aktivitetsberättelse, vilken betydelse sjukdom, funktionsnedsättning och andra kritiska livshändelser haft på personens liv, samt i vilken riktning personen vill styra sitt liv. Intervjun lämpar sig bäst i de fall där det finns god kännedom om personens liv och livssituation. Instrumentet kan även vara användbart i de fall där arbetsterapeutens primära roll är konsulterande, rådgivande, arbetsledande, eller i andra typer av indirekt handledning till den som arbetar närmare personen.

Det förekommer tillfällen då tiden eller omständigheterna gör att OPHI-II-S inte är lämpligt att använda. Innan instrumentet används bör arbetsterapeuten sätta sig väl in i instrumentet och fråga sig om den tid som instrumentet kräver motiverar användning i relation till vad bedömningen bidrar med. Det är således inte lämpligt att använda instrumentet för vare sig alla situationer eller alla personer. Före användning av instrumentet behöver arbetsterapeuten beakta om det är lämpligt att använda med personen och om det är relevant för att få fram önskad information i syfte att göra professionella överväganden i aktuell verksamhet.

Exempel på när OPHI-II-S inte är lämpligt att använda är:

- När personen kommit in akut på sjukhus och arbetsterapeuten endast träffar personen vid enstaka tillfällen och fokus ligger på information och hjälpmedel för egenvård efter utskrivning.
- På psykiatriska korttidsavdelningar där personen i allmänhet läggs in i akut sjukdomsfas och skrivs ut eller remitteras vidare inom en kort tidsperiod.

LÄMPLIGA MÅLGRUPPER

Arbetsterapeuten bedömer om en person är lämplig för OPHI-II-S oavsett ålder samt funktionsnedsättning, aktivitetsbegränsning eller diagnos. Instrumentet är utformat för att användas där personen har förmåga att besvara frågor i en intervjusituation.

Ålder

I princip anses OPHI-II-S lämpligt att använda från det att personen nått tonåren och framåt. Det anses i de flesta fall inte lämpligt att använda för personer som är yngre än tolv år. Eftersom intervjun ger tillfälle att utforska rollen som elev eller student så är den således lämplig för personer som fortfarande går i skolan/studerar. Det är dock arbetsterapeuten som har det yttersta avgörandet för om den enskilde personen är lämplig för att genomföra intervjun med.

Emotionellt tillstånd

OPHI-II-S första del är en intervju där personen förväntas berätta ganska ingående om sitt liv. Intervjuns innehåll är ofta emotionellt laddat. Arbetsterapeuten bör vara förberedd på att den kan framkalla känslomässiga reaktioner hos personen när hen återberättar detaljer och händelser. Intervjun bör i allmänhet inte undvikas på grund av dess potentiellt känslomässiga natur. Det finns dock tillfällen när personen inte bedöms vara emotionellt rustad att genomföra intervjun. Det kan till exempel vara tillfällen då personen är emotionellt uppriven, är mitt i en kris eller är emotionellt instabil på grund av sjukdom. Om arbetsterapeuten är osäker på personens emotionella kapacitet så kan det vara till hjälp att genomföra intervjun i kortare sessioner, en bit i taget. Allt efter personens tilltro till arbetsterapeuten växer och hens förmåga att tala om sitt liv ökar, så kan det bli möjligt att genomföra hela intervjun. Å andra sidan så kan arbetsterapeuten också upptäcka att persons emotionella tillstånd gör det svårt att genomföra intervjun efter att den påbörjats. Oavsett omständighet krävs det ett professionellt avvägande om när intervjun bör avslutas samt om och när den kan återupptas.

Kognitiv förmåga

OPHI-II-S anses som ett lämpligt instrument så länge personen har tillräcklig kognitiv förmåga och kan göra sig förstådd för att på ett meningsfullt sätt genomföra intervjun.

Fallbeskrivning

PETER, 67 ÅR

Arbetsterapeuten beslutar sig för att använda OPHI-II-S med Peter, en 67-årig farfar och tidigare affärsman⁶. Peter har tillbringat drygt ett år på sjukhus och sjukhem efter att ha drabbats av en stroke som gjort honom svag men inte helt förlamad och kognitivt uttröttbar. För tillfället är han på en rehabavdelning. När arbetsterapeuten kommer in i Peters rum för att genomföra intervjun så är hans utmärglade kropp nästan osynlig där han ligger med täcket uppdraget över huvudet.

Intervjun

Arbetsterapeuten inleder med instrumentets första del, intervjun. Som stöd använder arbetsterapeuten instrumentets intervjuguide i bilaga A. Peter berättar sin livsberättelse för arbetsterapeuten och han börjar med när han var en kreativ och uppfinningsrik ung man i början på karriären. Efter att ha annonserat i en tidning efter jobb inom grafikbranschen fick han anställning på ett företag där han var allmänt omtyckt ("alla gillade mig") och respekterad för sin kompetens. När hans chef blev sjuk och tvingades att lämna företaget blev Peter befördrad till dennes position (VD). Med Peters egna ord så var det här en "gyllene tid" för honom. Hans uppfinningsrikedom gjorde att han designade en ny sorts tryckpress som företaget konstruerade, och som inom kort även kopierades av andra företag.

Peters karriär fortsatte att blomstra. Han lämnade företaget och startade eget. Efter mycket hårt arbete och kreativa metoder så hade hans egna företag fler än 50 anställda, vilket var höjdpunkten av hans karriär när han var en respekterad och välbärgad affärsman. Han hade en fin villa och flera dyra bilar. Han hade det till och med så gott ställt att han hade möjlighet att hjälpa sin kusin att köpa en lägenhet. Enligt Peter började företagets nedgång när en lokal radioreporter, som var vänsteranhängare, rörde upp starka känslor och menade att arbetsgivare utnyttjade sina anställda. Detta ledde så småningom till avundsjuka och bråk bland de anställda, och i förlängningen till att företaget gick i konkurs. Enligt Peter var detta en hemsk tid då han kände sig sviken både av sina anställda och av de lokala tjänstemän som inte ville stödja honom.

Trots alla problem flyttade Peter till en ny stad och grundade ett nytt, mindre företag med sju tryckpressar och fyrtio anställda. På grund av obetalda pensioner fick även detta företag med tiden finansiella problem. Trots att han arbetade för att kunna göra de nödvändiga pensionsinbetalningarna, och hade gjort framsteg, växte problemen med myndigheterna och ledde till slut till konkurs. Efter det här nederlaget började Peter att arbeta på ett plastföretag, men chefen var elak och efter ett tips från en kollega flyttade han till en annan stad och började arbeta på ett annat företag. Under en period i den nya miljön gick allt väl, men när friktionen mellan honom och ägarna ökade beslöt han sig för att sluta. Sedan dess har han endast haft några tillfälliga jobb. Till och med hans livslånga hobby, landskapsmålning, har helt fallit i skymundan. Han nämner vemodigt att både en kusin och en av hans söner har varsin av hans tavlor i sina hem.

6. Denna fallbeskrivning är översatt från instrumentets amerikanska originalversion med fallet Risto som tagits fram av Riitta Helin-Fay i Finland. Allt som rör fallbeskrivningen har här samlats i ett eget avsnitt till skillnad från i originalversionen.

Peters krympta värld blir tydlig även i andra delar av hans liv. En gång i tiden hade han en ståtlig villa, men han tvingades flytta till en lägenhet tillsammans med sin fru. Eftersom hon är osäker på om Peter ska kunna flytta hem igen, har hon nyligen flyttat till en billigare och mindre lägenhet. Beträffande hustruns beslut att flytta, vilket han är upprörd över, så noterar han att hon tog beslutet utan att först diskutera det med honom, samt att den nya lägenheten innebär ”en avsevärd förändring, från stort till litet”. Allteftersom Peter har blivit svagare och fått svårt att röra sig och ta hand om sig själv, så har hans värld krympt ytterligare. Han oroar sig för att hans fru ska behöva vara ”barnvakt” åt honom.

I slutet av intervjun slås arbetsterapeuten av parallellerna mellan Peters krympande värld och hans förtvinande fysik, hur han kryper in under täcket i sängen och ytterligare förminskar sin värld. Peters vilja verkar centreras kring förminskning och förtvinning nu när hans kreativitet, kompetens och hans intresse för måleri har försvunnit. Peters rutin har urholkats så till den milda grad att han knappt ens tar sig ur sängen. Utan kompetens och kreativitet, med ben som knappt kan hålla honom upprätt är han rädd att hans hustru ska behöva ta hand om honom som om han vore ett hjälplöst barn.

Skattningen av Peters aktivitetsidentitet och aktivitetskompetens

Utifrån det som framkommit i intervjun med Peter skattar arbetsterapeuten domänerna aktivitetsidentitet och aktivitetskompetens. Domänen aktivitetsmiljö skattas inte då informationen som Peter delgav om sin miljö, inte minst den sociala, var mycket sparsmakad. Arbetsterapeuten väljer därför att avvakta med den delen. Peters skattningsresultat är genomgående låga för både hans aktivitetsidentitet och aktivitetskompetens, hans fungerande i aktivitet skattas som att det har varit bra tidigare i livet men att han har svårigheter både med aktivitetsidentitet och aktivitetskompetens i nutid. Se arbetsterapeutens skattningar och sammanfattade mått (nyckeltal) i sammanställningsformuläret för Peter på nästa sida (figur 4).

Figur 4. Arbetsterapeutens skattning av Peter i OPHI-II-S sammanställningsformulär

Sammanställningsformulär

Skattningsskalan:

- 4 = Utmärkt fungerande i aktivitet
- 3 = Fungerande i aktivitet
- 2 = Vissa problem med fungerande i aktivitet
- 1 = Påtagliga problem med fungerande i aktivitet

Aktivitetsidentitet (från bedömningsformuläret)	1	2	3	4	Aktivitetskompetens (från bedömningsformuläret)	1	2	3	4	Aktivitetens miljö (från bedömningsformuläret)	1	2	3	4
Har personliga mål och projekt	X				Upprätthåller en tillfredsställande livsstil	X				Aktiviteter i hemmiljön				
Beskriver en önskad aktivitetslivsstil		X			Uppfyller rollförväntningar	X				Aktiviteter i den huvudsakliga produktiva rollen				
Förväntar sig framgång	X				Arbetar för att nå mål	X				Aktiviteter på fritiden				
Tar ansvar			X		Uppfyller den egna kravnivån på utförande		X			Sociala grupper i hemmiljön				
Har insikt om egna förmågor och begränsningar		X	X		Strukturerar tid utifrån ansvar		X			Sociala grupper i miljön för den huvudsakliga produktiva rollen				
Har förpliktelser och värderingar		X	X		Deltar i utövandet av intressen	X				Sociala grupper i miljöer för fritidsaktiviteter				
Erfar identitet och tillhörande älgganden		X	X		Uppfyllde roller (dåtid)			X		Rum, föremål och resurser i hemmiljön				
Har intressen	X				Upprätthöll vanor (dåtid)			X		Rum, föremål och resurser i miljön för den huvudsakliga produktiva rollen				
Har tidigare känt sig effektiv (dåtid)			X		Astadkom tillfredsställelse (dåtid)			X		Rum, föremål och resurser i miljöer för fritidsaktiviteter				
Har upplevt mening och tillfredsställelse i tidigare livsstil (dåtid)			X											
Har genomfört verksamhetsval (dåtid)			X											

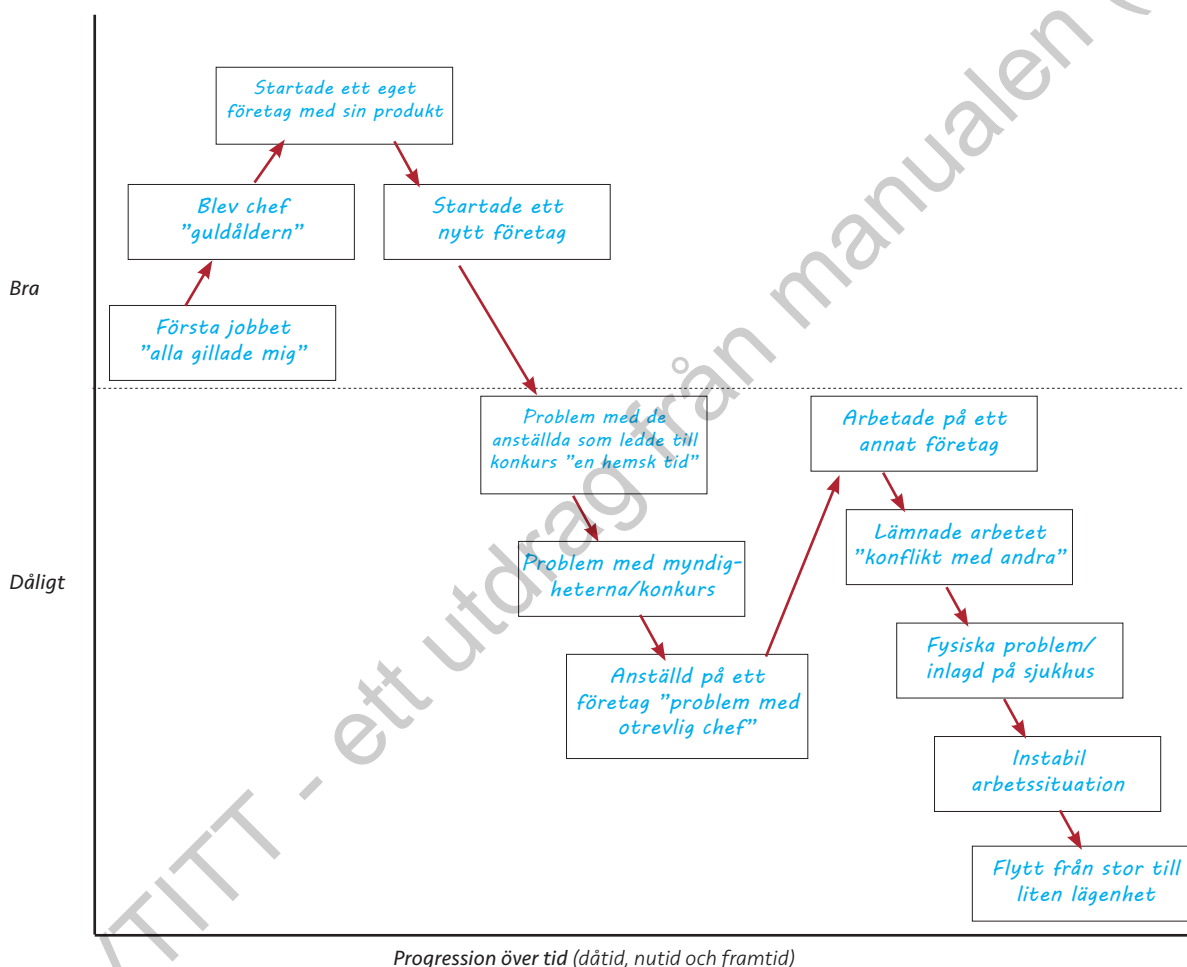
Aktivitetsidentitet (från nyckelformuläret)	Aktivitetskompetens (från nyckelformuläret)	Aktivitetens miljö (från nyckelformuläret)
Personens mått: 34	Personens mått: 36	Personens mått:
Standardavvikelse: 3	Standardavvikelse: 4	Standardavvikelse:

Kommentar: Har inte tillräckligt med information för skattning av domänen aktivitetsmiljö.

Aktivitetsberättelsen

Peters berättelse är en tragisk historia som börjar med jobb och avancemang, hur han trots bakslag lyckas återuppbygga sitt företag, för att till slut förlora inte bara sina företag utan även allt han hade byggt upp och slutligen även sin förmåga. Allt han hela livet strävat efter att bygga upp och göra större har nu krympt ihop. Figur 5 visar hur Peters liv ser ut nedtecknat med en berättarkurva utifrån betydande livshändelser i aktivitetsberättelsen (bilaga E). Avslutningsvis sammanfattas även berättelsens betydelse och inverkan på Peter.

Berättarkurva

Sammanfattning över aktivitetsberättelsens betydelse och inverkan:

Allt i Peters liv blir till synes mindre och mindre. Även Peter själv har förpassats till sängen som till stor del utgör hela hans krympta värld.

Figur 5. Peters aktivitetsberättelse med berättarkurva och sammanfattad betydelse/inverkan

Uppföljningen och förslag på intervention

Som uppföljning återger arbetsterapeuten sin bild och tolkning av Peters berättelse med ett alltmer krympande liv och visar då även Peters berättarkurva (figur 5). Peter återkopplar och instämmer i arbetsterapeutens tolkning – han ser själv sitt liv som en tragedi som karaktäriseras av att ”allt blir mindre och mindre”. Den negativa berättarkurvan förmedlar Peters livsberättelse ”ju mindre allt blivit desto sämre har livet också blivit”. Genom att stanna på sjukhuset skulle Peter kunna förbli i rollen som patient, och i sin säng.

Tillsammans med Peter utforskar och samtalar arbetsterapeuten om hur en alternativ kurva skulle kunna se ut och hur han kan möta svårigheterna med samma kreativitet och kompetens som han använt sig av i det förflutna för att komma över svårigheter. Arbetsterapeuten väcker även tanken på att arbetsterapi kan vara ett sätt att utvidga hans värld igen. Arbetsterapeuten föreslår att prova på hans gamla intresse, landskapsmålning, eftersom det skulle vara ett bra första steg i att åstadkomma det. Peter kan tänka sig att prova det. Redan vid nästkommande möte med arbetsterapeuten berättar Peter att han tycker om känslan av att måla igen. Peter nämner även att hans fru har gillat hans första trevande försök att måla tavlor, och uppmuntrat honom att fortsätta.

Arbetsterapeuten tar även fasta på att det vid intervjun med Peter framkom att han var lite undvikande kring frågor om familj och sociala kontakter utanför arbetet. Arbetsterapeuten nämner för Peter att han nu har möjlighet att både bygga vidare på tidigare roller och utveckla nya sociala roller och att det också kan vara en möjlig väg för att utveckla en ny mer positiv aktivitetsberättelse. Inom ramen för arbetsterapiinterventionen planerade arbetsterapeuten för att Peter skulle få utforska och få stöd för hur han ska klara av dessa roller. Arbetsterapeuten överväger även att använda sig av *Remotivationsprocessen – en interventionsmetod för att främja den egna viljan till aktivitet*⁷, i den fortsatta interventionen tillsammans med Peter.

7. Remotivationsprocessen är en svensk översättning av MOHO:s original *The Remotivation Process* av C. G de las Heras, V. Llerena & G. Kielhofner. Den finns att beställa via Sveriges Arbetsterapeuter www.arbetsterapeuterna.se/remotivationsprocessen.

Intervjubaserad aktivitetsberättelse och bedömning av identitet, kompetens och miljö (OPHI-II-S) är ett instrument som syftar till att utforska personers aktivitetsberättelse och belysa personens delaktighet i aktivitet utifrån aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö. Denna manual är en svensk översättning av det amerikanska originalet *Occupational Performance History Interview (OPHI-II)*. Teoretisk grund är *Model of Human Occupation (MOHO)* med dess personcentrerade förhållningssätt. OPHI-II har utvecklats genom omfattande psykometriska studier, vilket medfört att instrumentet har uppvisat god validitet och reliabilitet.

OPHI-II-S är utformat för att vara ett flexibelt verktyg som arbetsterapeuten kan anpassa efter både personens och situationens unika omständigheter. Det kan administreras som helhet vid ett tillfälle eller vid flera tillfällen och kan användas som stöd för både utformning av personcentrerad intervention för att stödja förändring och som utvärdering.

Genom en semistrukturerad intervju utforskas hur personens aktivitetsliv har formats och skapas i en pågående process med fokus på dagliga rutiner, roller, miljö, aktivitets- och verksamhetsval och kritiska livshändelser. I tillhörande bedömning belyses personens delaktighet i aktivitet utifrån domänerna aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö samt personens pågående aktivitetsberättelse. I aktivitetsberättelsen som upprättas lyfts personens livsmönster och avgörande livshändelser fram. Aktivitetsberättelsen baseras på de kvalitativa dragen i personens livsberättelse som framkommit i intervjun och kopplar ihop dåtid, med nutid och personens förväntningar på framtiden.

I OPHI-II-S finns även nyckelformulär som ger ett kvalitetssäkrat mått för personen inom respektive domän, det vill säga för aktivitetsidentitet, aktivitetskompetens och aktivitetsmiljö. Måtten kan användas för jämförelse mellan en och samma person vid bedömning mellan olika tidpunkter, till exempel före och efter intervention och för jämförelse av delaktighet i aktivitet mellan olika personer och mellan grupper.

I manualen beskrivs instrumentets teoretiska grund, utveckling och forskning, syfte, innehåll och tillämpning av instrumentets delar. Manualen innehåller dessutom en fallbeskrivning och en mappning av instrumentets bedömningskomponenter till ICF.